

EZAN VE İKAMET

Ezan kelimeleri

Sual: Ezan kelimelerinin manaları nasıldır?

CEVAP

Ezanın kelimeleri yedidir:

1- Allahü ekber:

Allahü teâlâ, büyüktür. Ona bir şey lazım değildir. Kullarının ibadetlerine de muhtaç olmaktan büyüktür. İbadetlerin, Ona faydası yoktur.

Bunu, zihinlerde iyi yerleştirmek için, bu kelime, dört kere söylenir.

2- Eşhedü en la ilahe illallah:

Kibriyası, büyüklüğü ile ve kimsenin ibadetine muhtaç olmadığı halde, ibadet olunmaya Ondan başka kimsenin hakkı olmadığına şهادet eder, elbette inanırım. Hiçbir şey Ona benzemez.

3- Eşhedü enne Muhammeden Resulullah:

Muhammed aleyhisselamin, Onun gönderdiği Peygamberi olduğuna, Onun istediği ibadetlerin yolunu bildiricisi olduğuna ve Allahü teâlâyâ, ancak Onun bildirdiği, gösterdiği ibadetlerin, yaraşır olduğuna şهادet eder, inanırım.

4 ve 5- Hayye alessalah, hayye alelfelah:

Müminleri, felaha, saadete, kurtuluşa sebep olan namaza çağırın iki kelimedir.

6- Allahü ekber:

Ona layık bir ibadeti kimse yapamaz. Herhangi bir kimsenin ibadetinin Ona layık, yakışır olmasından, çok büyüktür, çok uzaktır.

7- La ilahe illallah:

İbadete, karşısında alçalmaya müstahak olan, hakkı olan ancak Odur. Ona layık bir ibadeti kimse yapamamakla beraber, Ondan başka kimsenin ibadet olunmaya hakkı yoktur.

Ezanı duyan ne yapar?

Sual: Ezanın, sünnete uygun okunduğu duyulunca, ne yapmak gerekir?

CEVAP

Günümüzde, sünnete uygun ezan hemen hemen hiçbir yerde okunmuyor. Sünnete uygun okunan yerlerde şunları yapmak gerekir:

1- Yavaşça tekrar etmek sünnettir. Üç hadis-i şerif:

(Müezzinin söylediğini tekrar edene, onun sevabı kadar sevab verilir.) [Nesaî]

(Ezanı tekrar edene, Kıyamette şefaati vacib olur.) [Nesaî]

(Ezanı siz de tekrar edip salevat getirin! Bir salevat getirene on sevab verilir.)
[Müslim]

2- Müezzinin dediklerini aynen söyleyerek ezana icabet edilir. Yalnız müezzin (Hayye alessalah) ve (Hayyealel felah) derken, (Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah) demeli, ezanda ve ikamette müezzine icabet etmeli. (Şir'a)

3- Ezanda (Muhammedün Resulullah) denirken, (Seninle, gözüm nurlanır, kalbim sevinir yâ Resulallah) demeli. Hazret-i Ebu Bekr-i Sıddık, ezan okunurken Resulullah'ın ismini işitince, iki baş parmağının tırnağını öpüp gözlerine sürdü. Peygamber efendimiz, "sallallahü aleyhi ve sellem" bunun sebebini sorunca, (Yâ Resulallah, senin mübarek isminle bereketlenmek için yaptım) dedi. Resulullah efendimiz de, (Güzel yaptın. Böyle yapan göz ağrısı çekmez) buyurdu. Tırnakları göze koyunca, (Allahümmahfaz ayneyye ve nevvirhümâ) demelidir. (Allah'ım, iki gözümü [gözlerimi] hastalıklardan koru ve nurlandır!) demektir. (Şeyhzade)

4- Yemekte, din dersi okumakta iken ve cami içinde Kur'an-ı kerim okurken ezan tekrar edilmez.

5- Ezanı işitenin, oturuyorsa kalkması, yürüyorsa durması müstehabdır. (İslam Ahlakı)

6- Sabah ezanında, (Essalâtü hayrün minen-nevm = Namaz uykudan hayırlıdır) denince, (Doğruyu ve hakkı söyledin) demeli. (Kad kâmetissalâtü) denince de, (Allahü teâlâ namazı muhafaza etsin ve devam ettirsin) demeli. Ezan veya ikamete icabet eden kimse, o hâlde iken konuşmamalı, kimseye selâm vermemeli, verilen selamı da almamalı, Kur'an-ı kerim okuyorsa kesmeli, yürüyorsa durmalı, fıkıh dersinde ise, dersi bırakmalı, yani başka bir işle meşgul olmamalıdır. Hazret-i Âişe validemiz, (Ezan okunurken, bir iş yapmak caiz değildir) buyurdu. Ezanı duyunca, yün eğirmesini bırakırdı. Çekicini yukarı kaldırmışken, ezanı duyup indirmeyen demirci ve kuyumcular çoktu. (Şir'a)

Demircilik yapan Ebu Hafs Haddad hazretleri, her ne zaman ezanı işitse, çekici yukarı kaldırmış ise, aşağıya indirmez, aşağıda ise, yukarı kaldırmazdı. Konuşuyorsa, susup ezanı dinlerdi. Vefat edip cenazesi götürülürken ezan okunmaya başladı. Cenazeyi götürülenler, ne kadar gayret ettilerse de, tabutu bir adım yerinden oynatamadılar. Ezan bittikten sonra, ancak cenazeyi götürmek mümkün oldu. (İslam Ahlakı)

Demek ki, sünnete uygun olan ezana, gerekli saygıyı göstermeli. Sünnete uygun okunmuyorsa, söylenen ezan kelimelerine saygıdan dolayı konuşmamalıdır.

Kamet okumak

Sual: Kamet okumakla ilgili hadis var mıdır?

CEVAP

Elbette vardır. Birkaçı şöyledir:

(Sıkışık iken namaz için kamet getirilmiş olsa bile, önce helâya gidin.) [Ebu Davud]

(Namaz için kamet okunurken, benim kalktığımı görmedikçe, kalkmayın.) [Müslim]

(Namaz için kamet getirildiğinde, sema kapıları açılır ve dualar kabul olunur.) [Taberani]

(Şeytan, ezanını duyunca hızlıca kaçır. Sonra tekrar gelir, vesvese verir. Kamette kaçır ve tekrar gelir. Gene vesvese verir.) [Müslim]

(12 yıl ezan okuyana Cennet vacib olur. Ezan okuması sebebiyle, her gün kendisine 50 hayır ve kameti sebebiyle de 30 hayır yazılır.) [Hâkim]

(Kamet getirildiği zaman, namaza koşarak gelmeyin, yürüyerek gelin ve sükunete riayet edin, yetiştiğinizi [cemaatle] kılın, yetişemediğinizi tamamlayın.) [Tirmizi]

(Müezzin ezan okuduğu zaman şeytan mescidden süratle çıkar, müezzin susunca, geri döner. Kamet okununca, şeytan hızlıca yine mescidden çıkar, susunca tekrar dönüp namazdaki Müslüman ile nefsi arasına girer. Böylece o şahıs namazını fazla mı, yoksa noksan mı kıldım diye şaşırır. Böyle yanılmalarda, namazın sonunda sehv secdesi yapın.) [Beyheki]

(Ezanla kamet arasındaki duâ kabul edilir.) [Ebu Davud, Tirmizi]

(Ey Bilâl, Ezanı ağır ve yavaş oku; kameti de acele et.) [Tirmizi]

(Kamet okununca, farzdan başka namaz yoktur.) [Müslim] (Farzı cemaatle kılmak için kamet okununca, sünnete başlanmaz.)

(Kamet okunurken, farzdan başka namaz yoktur. "Ya Resulallah, sabahın iki rekat sünneti de mi yok" denince, Evet, sabahın iki rekati de yoktur buyurdu.) [İbni Adiy] (Girişte veya direk arkasında kılma imkanı da yoksa, o zaman sabah namazının sünnetini de kılmayıp cemaate uyar, namazdan sonra da, artık sabah namazının sünneti kılınmaz.)

Sual: İkamet nasıl okunur?

CEVAP

İkamet şöyledir:

Allahü ekber (4 defa)

Eşhedü en lâ ilâhe illallah (2 defa)

Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah (2 defa)

Hayye ales-salâti (2 defa) [Durunca salah okunur]

Hayye alel-felâhi (2 defa) [Durunca felah okunur]

Kad kame tis-salatü (2 defa) [Durunca salah okunur]

Allahü ekber (2 defa)

Lâ ilâhe illallah (1 defa)

Sual: Ezan nedir?

CEVAP

Ezan, belli olan Arapça kelimeleri sırası ile okumaktır. Tercümesini okumak, ezan olmaz.

Sual: Ezanı yüksek yerde mi okumak gerekir?

CEVAP

Evet mahalle mescidinde ve yüksek yerde okumak sünnettir.

Sual: Aşağıdaki cümlelerin manası nedir?

Sabah namazında ezana eklenen:

Es-salatü hayrun minen-nevm

CEVAP

Namaz uykudan hayırlıdır demektir.

Sual: Kamet getirirken eklenen, Kad-kametis-salah ne demektir?

CEVAP

Namaz başladı demektir.

Sual: Beş vakit namaz ve kaza namazları için ve Cuma namazında erkeklerin ezan okuması farz mıdır?

CEVAP

Farz değil sünnettir ama bu sünnete sünnet-i hüda denir. Başka dinlerde olmayan müekked sünnettir.

Sual: Kadınların ezan ve ikamet okuması lazım mıdır?

CEVAP

Hayır. Okurlarsa mekruh olur. Çünkü, seslerini yükseltmeleri haramdır. [Kadının sesinin yabancılara duyurmalarının haram olmasına delillerden biri de budur, yani ezan okumamak.]

Sual: Ezan vaktinden evvel okunsa sahih olur mu?

CEVAP

Sahihtir, yeniden okunması gerekir.

Sual: Ezan okunurken, hareke, harf katacak veya harfleri uzatacak şekilde teganni yapmak caiz mi?

CEVAP

Hayır caiz değildir.

Sual: Vitir, bayram, teravih ve cenaze namazları için ezan ve ikamet okunur mu?

CEVAP

Okunmaz.

Sual: Kimlerin ezan okuması mekruh olur?

CEVAP

Cünübün, kadının, fâsıkın, sarhoşun, küçük çocuğun ezan okumaları tahrimen mekruhtur.

Sual: Oturarak ezan okumak caiz midir?

CEVAP

Tahrimen mekruhtur.

Sual: Birkaç günlük kaza kılarken hepsi için bir kere ezan okumak yeter mi?

CEVAP

Evet yeter. Birkaç kazayı bir arada kılan, önce bir ezan ve ikamet okur. Sonra her farz için ikamet okur, ezan okumasa da olur.

Sual: Evinde yalnız veya cemaat ile vakit namazı kılanın, ezan ve ikamet okuması gerekir mi?

CEVAP

Okuması gerekmez. Çünkü, camide okunan ezan ve ikamet evlerde de okunmuş sayılır. Fakat, okumak efdal olur. Eğer ezanlar sünnete uygun okunmuyorsa evde de okumalıdır.

Sual: Seferi olan ezan ve ikamet okur mu?

CEVAP

Seferi olan kimse, bir evde yalnız kılarken de, ezan ve ikamet okur. Çünkü, camide okunan, onun namazı için sayılmaz. Seferi olanlardan bazıları, evde ezan okursa, sonra kılanlar okumaz.

Sual: Ezana hürmet nasıl olur?

CEVAP

Ezana hürmet etmek, harflerini değiştirmeden, teganni etmeden, minareye çıkıp, sünnet üzere okumakla olur. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Müezzin, kendisi ile namaz kılanların sevabı kadar sevap alır. Onların sevabından da bir şey eksilmez.) [Nesai]

Sual: Ezanı duyanın tekrar etmesi gerekir mi?

CEVAP

Evet ezanı duyanın, yavaşça tekrar etmesi sünnettir. (Hayye ala)larda, (La havle ve la kuvvete illa billah) denir. Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Müezzinin söylediğini tekrar edene, onun sevabı kadar kendisine sevap verilir.) [Nesai]

(Ezanı tekrar edene, kıyamette şefaatin vacip olur.) [Nesai]

(Ezanı siz de tekrar edip salevat getirin. Bir salevat getirene on sevap verilir.) [Müslim]

Yemekte, din dersi okumakta iken ve cami içinde Kur'an-ı kerim okurken ezan tekrar edilmez.

Sual: Muhammedün Resulullah derken iki elin baş parmağını göze sürmek gerekir mi?

CEVAP

Ezan okunurken, Resulullah efendimizin ismini işiten, iki elin baş parmaklarını, gözlerinin üstüne koyarak, (İki gözümün nurusun sen ya Resulallah) demesi iyi olur. Hadis-i şerifte, (Salihler anılınca rahmet iner) buyuruldu. (Camius-sagir)

Muhammed aleyhisselam ise, salihlerin ve bütün Peygamberlerin en üstünüdür. Onun ismi anılınca, Allahü teâlâ rahmet eder. Rahmet inince, yapılan dua kabul olur. Ezan okunurken, (Seninle, gözüm nurlanır, kalbim sevinir ya Resulallah) demek, güzel bir duadır.

Hazret-i Ebu Bekr-i Siddık, ezan okunurken, Resulullahın ismini işitince, iki baş parmağının tırnağını öpüp gözlerine sürdü. Peygamber efendimiz, bunun sebebini sorunca, (Ya Resulallah, senin mübarek isminle bereketlenmek için) dedi. Resulullah efendimiz de, (Güzel yaptın. Böyle yapan göz ağrısı çekmez) buyurdu. Tırnakları göze koyunca, (Allahümmahfaz ayneyye ve nevvirhüma) demelidir! (Şeyhzade)

İkamet okunurken böyle yapılmaz. Tırnaklar öpülüp göze sürülmez.

Sual: Ezan okunurken işi bırakmak gerekir mi?

CEVAP

Ezan okunurken işi bırakmak iyi olur. Çünkü hadis-i şerifte, (Ezan okunurken iş yapmak dinde noksanlıktır) buyuruluyor. (Ey Oğul İlmihâli)

Demircilik yapan Ebu Hafs Haddad hazretleri, her ne zaman ezanı işitse, çekici yukarı kaldırmış ise, aşağıya indirmez, aşağıda ise, yukarı kaldırmazdı. Konuşuyorsa, susar ezanı dinlerdi. Vefat edip cenazesi götürülürken ezan okunmaya başladı. Cenazeyi götürenler, ne kadar gayret ettilerse de, tabutu bir adım yerinden oynatamadılar. Ezan bittikten sonra, ancak cenazeyi götürmek mümkün oldu.

Sual: İkameti ezan gibi uzatarak okumakta mahzur var mıdır?

CEVAP

İkamet, ezan gibi uzatarak okunmaz. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Ezanı uzatarak, ikameti ise kısa okuyun!) [Tirmizi]

Sual: Ezan okurken "Muhammeden" mi yoksa "Muhammeder" mi denilecek?

CEVAP

İkisi de olur, tecvide göre Muhammeder demek gerekir.

Sual: Birkaç müezzinin birlikte ezan okuması caiz midir?

CEVAP

Birkaç müezzinin birlikte ezan okumalarına ezan-ı Cavk denir. Caizdir, günah değildir.

Sual: Okunan ezanı dinleyen tekrar ediyor, ikameti tekrar etmesi de caiz mi?

CEVAP

Ezanı tekrar etmek sünnet, ikameti tekrar etmek müstehaptır. Tekrar etmekte mahzur yoktur.

Sual: Ezan bitince, okunan duayı, imam veya müezzin yüksek sesle mi okur?

CEVAP

Yüksek sesle okunmaz.

Sual: Yürüyerek ikamet okumak caiz midir?

CEVAP

Mekruhtur.

Sual: Ezan okunurken köpeğin uluması iyi midir?

CEVAP

Ezan okurken şeytanların kaçtığı hadis-i şerif ile bildirilmiştir. Horozlar melekleri görünce öterler. Hayvanlar bizim görmediklerimizi görebiliyorlar. Ezan okunurken köpeğin uluması hayra alamettir. Şeytanların kaçışını görmüş olabilir.

Ezan okunurken

Sual: Ezan okunurken ihtiyaç hâlinde helâya girmekte mahzur var mıdır?

CEVAP

Hayır, mahzuru yoktur.

Sual: Mukim ve misafir karışık bir evde iken, mukim olan biri, ezan ve ikamet okusa, misafirlerin de okuması gerekir mi?

CEVAP

Hayır.

Sual: Mescitte bulunan kimse, ezan okunurken ayağa kalkması gerekir mi?

CEVAP

Hayır gerekmez.

Sual: Ezanların erken okunduğu bellidir. Saat yokken, bunlara itibar edip, vakti belirlemek, mesela öğle ezanı okunurken, öğleye üç dakika kaldığını kabul etmek caiz mi?

CEVAP

Evet.

Sual: Ezan okurken eller kulağa düz olarak mı konur?

CEVAP

Düz olarak konur.

Sual: İkamet okurken eller yanda mı durur, göbek üstüne bağlamak gerekir mi?

CEVAP

Eller yanda durur, bağlanmaz.

Sual: Mescid içinde ezan okumak mekruh olduğuna göre, işyeri mescidinin merdiveninde yavaşça ezan okunsa sünnet yerine gelir mi?

CEVAP

Evet.

Sual: Siirt'te ezana seyyidina ekleniyor. Bid'at mı?

CEVAP

Evet.

Sual: Ezan ve ikamette, R harfleri cezm veya vasl ederek mi okunur?

CEVAP

Evet (Allahü ekberullahü) diye okumamalıdır. Allahü ekber Allahü ekber diye okumalıdır.

Sual: İkamet okurken, okuma esnasında konuşan, ikameti tekrar okur mu?

CEVAP

Evet.

Sual: Ezan okuyan ezandan sonra, ikamet okuyan ikametden sonra konuşsa, ezanı ve ikameti tekrar okumak gerekir mi?

CEVAP

Hayır.

Sual: Hoparlörden çıkan ses, imamın sesi olmadığı için okunan Ezana saygı duymak günah mıdır?

CEVAP

Okunanın ezan olmaması ayrı, okunan şeye saygı ayrıdır. Orada Allah deniyor, Allah ismine saygı duymak gerekir. Biri hep kelime-i şهادet okusa okuduğu şeye saygı duymak gerekir.

Allah ismi ister teypten çıksın, isterse başka yerden gelsin, Allah ismine saygı duymak günah olur mu hiç. Günah olan, ezan olmayan şeye ezan demektir.

Sual: Ezanı mescidin içinde okumak caiz midir?

CEVAP

Caiz değildir, mekruhtur.

Cuma günü cami içinde okunan ezan hariç, ezanı cami içinde okumak, oturarak okumak ve sesini takatından fazla yükseltmek ve kibleye karşı okumamak ve teganni yaparak okumak mekruhtur. (Hindiyye)

Sual: Cami içinde ezan okunurken cemaat ezanı tekrar etmez mi? İkamet okunurken ikameti de tekrar etmek gerekir mi?

CEVAP

İlmihal'de diyor ki:

Ezan minarede veya mescidin dışında okunur. Mescidin içinde okunmaz. Cami içinde okumak mekruhtur. Cuma günü ikinci ezan cami içinde okunur. Ancak, hazır olan cemaat için veya kendi için olan ezan ve ikamet de yerde okunur.

Cami içinde Kur'an-ı kerim okurken, ezan tekrar edilmez. [Kur'an okunmuyorsa tekrar edilir.]

İkameti işitenin tekrar etmesi şart değildir, ancak müstehaptır, tekrar edilmesi iyi olur.

Sual: İlmihal'de, (Hazır olan cemaat için veya kendi için olan ezan ve ikamet de yerde okunur) deniyordu. Hazır olan cemaat ne demek? Her camide namaz vakti bir cemaat hazır olabilir. Hazır cemaat var diye, ezan cami içinde mi okunur?

CEVAP

Hayır. Oradaki ifadenin tamamı şöyledir:

(Ezan, başkalarına vakti bildirmek için, yüksekte okunur. Hazır olan cemaat için veya kendi için olan ezan ve ikamet yerde okunur.)

Bu ifadede caminin içi geçmiyor. Hazır olan cemaat için caminin kapısının önünde okunabilir.

Hazır olan cemaat, genellikle uzun veya kısa yolculuklarda olur. Yollarda imamsız mescitler vardır.

Sual: Kamet okurken, hayyealassalatü, Kad kametisselatü mü denir?

CEVAP

Hayyealessalati ve Kad kametissalatü diye okunur. Ti mi, tü mü diye tereddüt edince ikisini de salah diye bitirmek caizdir. Yani Hayyealessalah ve Kad kametissalah diye okumak da caizdir.

Sual: Müezzinler, Cuma günü bir elini kulağına götürerek ezan okuyor. İki eli kulağa götürmek gerekmiyor mu?

CEVAP

Evet. İki eli kulaklara götürmek sünnettir.

Sual: Sünnete uygun ezan okunuyorsa, oturanın kalkması gerekir mi?

CEVAP

Ezanı işitenin oturuyorsa kalkması, yürüyorsa durması müstehaptır. Cami içinde ise kalkılmaz.

Sual: Bir hoca, "Bülüğa ermemiş 12-15 yaşındaki çocuklar ezan okuyamaz, kamet getiremez. Yalnız akıl baliğ olmamış çocuk varsa onunla cemaat olunmaz" dedi. 14 yaşında oğlum var, hâfızlığa çalışıyor. Ezan okumasında, kamet getirmesinde ve yalnız onunla cemaatle namaz kılmam da mahzur olur mu?

CEVAP

Hiç mahzuru olmaz. Yedi yaşından büyük çocuk, ezan okuyabilir, kamet getirebilir ve onunla cemaat olup namaz kılınır. Yani cemaat sevabı hasıl olur.

(Hoca dedi) dediğiniz için din kitaplarından delillerini de yazalım:

Akıllı çocuğun ezan okuması, kerahatsiz caizdir. Çocuk bir kişi de olsa cemaat olur.

7-9 yaşındaki çocuğa, akıllı çocuk denir. (Bey ve Şira risalesi)

Çocuğun yaşı bilinmiyorsa, acaba altı mı yedi mi diye tereddüt edilmişse ne olacak? Din kitapları onu da bildirmiştir:

Küçük çocuk parayı başka şeyden ayırabiliyorsa ve aldatılarak elinden alınamıyor ise, bu çocuk akıllıdır. Bir çocuk, satın alınan malın mülk olacağını ve satınca mülkten çıkacağını anlarsa, buna Mümeyyiz çocuk yani akıllı çocuk denir.

Mürahik sabinin [çocuğun], hatta mümeyyiz çocuğun ezanı kerahatsiz caizdir. Fakat mümeyyiz olmayanın ezanı sahih değildir. (Nimet-i İslam)

Erkek çocuğu 12, kız çocuğu 9 yaşını doldurduğu halde, henüz balig olmamış ise, bunlara mürahik çocuk denir. Büluga ermişlerse artık, erkek veya kadın hükmüne girmiş olurlar. 7 yaşından 9 yaşına kadar olana da, mümeyyiz çocuk denir. Mümeyyiz, akıllı çocuk demektir.

Akil baliğ kimseler gibi çocuğun da, namaz kılarken ezan okuması sünnettir. Akli eren çocuk ezan okursa mekruh olmaz ve asla tekrarlanmaz. Çünkü maksat hasıl olmuştur. Hutbeyi bir çocuk okur; namazı akıl baliğ biri kıldırırsa caiz olur. (İbni Abidin)

Akıllı çocuğun ezan okuması bir rivayete göre mekruh ise de, zahir rivayette çocuk akıllı ise ezanı mekruh değildir. (Halebi)

Sual: Yolculuk yaparken namaz kılacak herhangi bir yerde namaz kılarken ezan ve ikamet okumak gerekir mi?

CEVAP

Seferi olanlar, kendi aralarındaki cemaat ile de, yalnız kılarken de, ezan ve ikamet okur. Yalnız kılanın yanında, arkadaşları kılıyorsa, ezanı terk edebilir. Seferi olan kimse, bir evde yalnız kılarken de, ezan ve ikamet okur. Çünkü, camide okunan, onun namazı için sayılmaz. Seferi olanlardan bazıları, evde ezan okursa, sonra kılanlar okumaz.

Sual: Bir camide cemaatle namaz kılındıktan sonra camiye gelen namaz kılarken ikamet okur mu?

CEVAP

Cemaati belli kimseler olan her camide, vakit namazı, cemaat ile kılındıktan sonra, yalnız kılan kimse, ezan ve ikamet okumaz.

Sual: İkamet okumak mı, yoksa ezan okumak mı daha efdaldır?

CEVAP

İkamet okumak, ezan okumaktan daha efdaldır.

Sual: Günah işleyen kimsenin okuduğu ezan sahih midir? Hoparlörle okuyunca başka bir ses oluyor, kendisi olmuyor; yine sahih olmuyor mu?

CEVAP

Salih kimse bile, hoparlör ile okusa caiz olmaz.

Bir fâsıkın, yani açıktan günah işleyen kimsenin temiz olarak ve edep ile ezan okuması caiz değildir. Hoparlör de, fık [günah] olan şarkıları, kadın seslerini yaymakta kullanıldığı için, bu fık aleti ile ezan okumak caiz olmaz. Çünkü, ibadet değiştirilemez. Çalgıyı hiç kullanmayıp evinde bulundurmamak bile caiz değildir. (İslam Ahlakı kitabı)

Sual: Ezanla alay etmek küfür müdür?

CEVAP

Evet. Ezan sünnete uygun okunmasa bile, dini hususlarla alay etmekten çok sakınmalıdır.

Minare bid'at değildir

Sual: Minare bid'at değil mi?

CEVAP

Peygamber efendimiz, ezanın yüksek yere çıkılarak okunmasını emretmiştir. Yani, ezanı yüksek yerde okumak sünnettir. Sünnete muhalif olmayanlara, yani ilk asırda aslı bulunanlara, mesela Mevlid okumak, minare, türbe yapmak gibi olanlara sünnet-i hasene denir.

Eshab-ı kiramdan Mesleme bin Mahled, Mısır'da vali iken, hicri 58 yılında, ilk minareyi yaptırmıştır. (Mirat-ül haremeyn)

Kaza namazı kılarken

Sual: Bir günlük kaza namazını peş peşe kılarken, her namazdan önce ezan okumak ve her namazdan sonra âyet-el-kürsiyi okuyup tesbih çekmek gerekir mi?

CEVAP

Kaza kılarken, yalnız bir defa ezan okuyup, sonunda âyet-el-kürsiyi okumak kâfidir. Yani, her namaz için ayrı ayrı değil, hepsi için bir defa ezan ve sonunda tesbih çekmek kifayet eder. Her namaz için, kamet getirilir. Kadın için, ezan ve kamet yoktur.

Ezan duası

Sual: Sünnete uygun okunan ezandan sonra, hangi dua okunur?

CEVAP

Şu dua okunur:

Allahümme rabbe hâzihid-da'vetit-tâmmeti vessalâtil kâimeti âti Muhammedenil vesîlele vel fadîlele ved-dereceter-refî'ate veb'ashü mekâmen mahmûdenillezî vaadtehü inneke lâ tuhlifül mîâd.

Sual: Sitenizde, kaza namazları için de ezan okunmasının sünnet olduğu bildiriliyor. Ezan okumak vaktin sünneti değil midir?

CEVAP

İkamet gibi, ezan okumak da namazın sünnetidir. Bir vakitte, beş vaktin farzı kaza edilse, yine beş kere ikamet ve beş kere ezan okumak gerekir. Bir kimse, beş vakit **veya** daha fazla kaza namazı kılsa, hepsi için bir ezanın kâfi geleceğini bildiren âlimler de vardır.

İkamet okumak, ezan okumaktan daha efdaldir. Seferi olanlar, kendi aralarındaki cemaatle **veya** yalnız kılarken de, ezan ve ikamet okurlar; çünkü camide okunan, onun namazı için sayılmaz.

Namaza hazır olun

Sual: İlmihal'de, (Ezan bildirilmeden önce, namaz vakitlerinde yalnız Essalatü camia denirdi) deniyor. Essalatü camia ne demektir?

CEVAP

Bu ifade, (Essalate camiaten=Toplayıp bir araya getiren namaza gelin) ifadesinin daha kısa söyleniş şeklidir. Essalatü camia, (Haydin namaza) anlamında kullanılıyordu.

Bir eli kulağa koymak

Sual: Ezan okurken iki eli değil de, sadece bir eli kulağa koymak bid'at olur mu?

CEVAP

Evet, sünnet diye öyle yapmak bid'at olur.

Ezan okurken

Sual: Ezan okurken bazı müezzinler eli yumruk gibi yapıp şehadet parmağını kulaklarına sokuyorlar. Kimi tek elini kulağına koyuyor. Kimi sağa sola dönerken göğsünü kıbleden çeviriyor. Böyle ezan okumak uygun mu?

CEVAP

Eller yüze düz konur, şehadet parmağı kulağın içine sokulur, sağa sola dönerken göğüs kıbleden çevrilmez, sadece baş döndürülür. Tek el değil, iki el de kulağa götürülür.

Tegannisiz ezan

Sual: CD'ye Kur'an alındığı gibi, tegannisiz bir ezan sesi alsanız da, dinlesek uygun olmaz mı?

CEVAP

Sevab olsun diye dinlemek caiz olmadığı için, CD'ye almanın bir faydası yoktur. CD'dekine ezan demek de caiz olmaz; çünkü hem ezan belli vakitlerde okunur, hem de salih insanın sesine ezan denir, hoparlörden çıkan sese ezan denmez. Tegannisiz okumayı göstermek yani ezan okumayı öğrenmek niyetiyle kayda almak caiz olursa da, bid'ate yol açmamak için bu işten vazgeçmelidir.

Kamet getirirken

Sual: Kamet getirirken yürümek, sağa sola gitmek, eğilip kalkmak, elleri göbük üstüne bağlamak mekruh mudur?

CEVAP

Evet, hepsi mekruhtur.

Sabah ezanında

Sual: Şiîler, sabah ezanında söylenen, ([Essalatü hayrun min-en-nevm](#)) ifadesini Hazret-i Ömer'in çıkardığını ve bunun bid'at olduğunu söylüyorlar. Doğru mu?

CEVAP

Şiîler, Hazret-i Ömer'e olan düşmanlıklarından dolayı ne iftira edeceklerini şaşırıyorlar. Eshab-ı kiramın hepsi cennetlidir, Hazret-i Ömer ayrıca ismen de, cennetlik olarak bildirilmiştir. Cennetle müjdelenen on kişiden biridir. Cennetlik olan insan dine bid'at sokar mı hiç?

Ezandaki o ifadenin okunmasını bizzat Peygamber efendimiz emretmiştir. Eshab-ı kiramdan Ebu Mahzûra hazretleri, ezanın nasıl okunacağını öğrenmek için Resulullah'ın yanında okudu. Resulullah efendimiz, ([Sabah ezanında "Essalatü hayrun min-en-nevm" ilave et!](#)) buyurdu. (Müslim, Ebu Davud, Tirmizî, Nesaî)

Ezanın böyle okunmasında **icma** hâsıl olmuştur. Şiîlerin, kendilerinin ezana ekledikleri ([Aliyyü veliyullah](#)) bid'atini görmeyip ([Ehl-i sünnet, ezana ilave yaptı](#)) diye iftira etmeleri çok çirkindir.

Ezan okurken

Sual: Evde bir [veya](#) birkaç kişi için okunan ezanda da, elleri kulaklara koymak gerekiyor mu? Bazıları tek eli kulağa koyuyor, bazıları hiç koymuyor. İlmihal'de ([Elleri kulaklara koymak, sesin çoğalmasının sünnetidir](#)) deniyor. Evde okurken de elleri kulaklara koymak gerekmiyor mu?

CEVAP

Bu suali de, merhum hocamıza sormuştuk. Evde sessizce ezan okurken de, elleri kulaklara koymak gerektiğini bildirmişlerdi. İki eli de koymalıdır.

Namaz için ezan okumak

Sual: Kıymetli bir hoca, (Evde namaz kılarken ezan okumak gerekmez, çünkü yakın bir yerde sünnete uygun ezan okunduğuna hüsnüzan etmek yeter) dedi. Ama sünnete uygun ezan okunmayan çok yer varken, nasıl zoraki hüsnüzan edeceğiz?

CEVAP

Türkiye’de sünnete uygun ezan okunan semtler vardır. Buralarda hüsnüzan edilir, ama bunu bütün Türkiye’ye veya dünyaya şâmil etmemeli. Müsait olduğumuz zaman okumalıyız. Müsait olmadığımız zaman da, (Buralarda sünnete uygun ezan okunmuştur) diye hüsnüzan edebiliriz.

Ezan okurken

Sual: Minarede sünnete uygun ezan okurken yönümüzün hep kibleye doğru mu olması gerekir? Bir de evde ezan okurken, Hayye alâ’larda, sağa sola dönerken çok kimse, sadece başını değil, göğsünü de çeviriyor. Göğsümüzü çevirmek yanlış değil mi?

CEVAP

Minarede olsun, yerde olsun, ezan okurken, yönümüz kible istikametinde olur. Göğsü değil, sadece başımızı sağa sola çeviririz. Böylece göğsümüzü, kible yönünden ayırmamış oluruz. (Hindiyye)

Camide ve evde ikamet

Sual: (Cemaatle namaz kılındıktan sonra, camiye gelen kimse, farzı kılarken ikamet okumaz) deniyor. Okumak mekruh mu olur?

CEVAP

(İkamet okumaz) dememeli, (ikamet okuması gerekmez) demeli. Çünkü okumak daha iyidir, müstehab olur. Camide ezan ve ikamet okunmuşsa, evde de ezan ve ikamet okumak gerekmez, ama okumak iyi olur.

Kameti oturarak okumak

Sual: Ayakta duramayan, fakat oturabilen hasta, namazı oturarak kıldığı gibi, ezan ve ikameti de oturduğu yerden mi okur?

CEVAP

Evet oturduğu yerden okur, mekruh olmaz. (Dürer ve Gurer)